

A MÚZEUM KÖNYVTÁRA

HIDEG ÁGNES

A Herman Ottó Múzeum 1957-től jelenteti meg évkönyveit. Jelenleg 40 évkönyv sorakozik könyvtárunk polcain. Az évkönyvek tematikája igen változatos, de egy biztos, a múzeumi könyvtárról még nem született egyetlen önálló írás sem. Most ezt a hiányt szeretném némiképp pótolni.

Miskolc város első könyvtára a református iskola könyvtára volt, melyről már az iskola megalapítása (16. század) utáni időkből is maradtak fenn adatok. A könyvtár anyagát a labancok elpusztították, s újbóli létrehozásáról csak 1749-ben intézkedett az egyháztanács. Körülbelül ezzel egy időre esett a katolikus gimnázium könyvtárának is a megalapítása, ennek nagy része azonban 1908-ban egy tűzvész során megsemmisült. Az iskolai könyvtárak mellett akadtak még egyesületek, kaszinók, egyéb intézmények, melyek nagyobb könyvállománnyal rendelkeztek. Ilyen volt a Kereskedelmi és Iparkamara könyvtára, a Jogakadémia könyvtára vagy a Szász-féle könyvkereskedés (47. irod. 86–88.).

1876-ban nyílt meg a város első nyilvános közkönyvtára, a Teőreök Sándor-féle könyvtár. Ez az ág. hitv. ev. egyház tulajdona volt, mely a megszűnt evangélikus algimnázium könyvtárával egyesítve az evangélikus egyház tanácsstermében nyert elhelyezést. (Bővebben l. *Tóth Katalin*: A miskolci evangélikus egyházközség könyvtárának története, 1817–1924. In: Szülőföldünk 2000. 27. sz. 47–64.)

1899-ben került sor Miskolcon a múzeum megalapítására. Alapítója a Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum Egyesület volt, mely alapszabályzatában lefektette, hogy szükséges „létesíteni egy nyilvános muzeumot és könyvtárt” (1. irod. 3.). Az akkori elképzelések szerint a muzeumot és könyvtárat egy szervezet keretében kívánták megvalósítani. A múzeum a várostól megkapta a régi református főgimnázium épületét, mely az Avasi templom után Miskolc legrégebb épületelemleke volt. Az épület még a 15. században épült, a 18. században nyugat felé kibővítették, emeletesre építették át, 1879-ben keleti részéhez nagy, magas könyvtártermet toldottak (64. irod. 3.).

A múzeum indulásának első időszaka jól nyomon követhető az Egyesület évkönyveiben és jelentéseiben (1900–1912). 1902 októberében a nagyarányú gyűjtés következményeként megnyílt a múzeum első kiállítása. Az ekkor készült ismertető katalógusban Brósz Károly könyvtárnok pontos kimutatást adott a könyvtár állapotáról, s fő feladatnak a szükséges tudományos könyvek beszerzését tartotta (6. irod. 102–103.). A múzeum kezdettől fogva állandó helyhiánnyal küszködött. A gyors gyarapodást követően a helyiségek kevésnek bizonyultak, s így a könyvtár anyaga sem kapott megfelelő elhelyezést. A helyszűke miatt a könyvtár rendezése is éveken át elmaradt, s ez a nyilvánosság részére való megnyitást is akadályozta. A helyhiány megoldásaként 1911-ben a könyvtárat ideiglenesen a felsőkereskedelmi iskola két helyiségébe költöztették, s végre Brósz Károly elvégezhetette a gyűjtemény rendezését. Ekkor már a gyűjteményhez tartozott a Horváth Lajos-féle könyvtár is. Horváth Lajos országgyűlési képviselő úi. végrendeletében a múzeumra hagyta értékes könyv- és oklevélgyűjteményét. Ebben a hátrányos helyzetben

a könyvtárat csak a múzeumi osztály tagjai használhatták, s az 1913-as Magyar Minerva optimistán jegyzi meg, hogy „a könyvtár megnyitása rövid időn belül várható” (26. irod. 397.). A történelmi események azonban másként alakították a könyvtár sorsát. A háború elején vissza kellett telepíteni a könyvtárat a múzeumba, itt azonban nem tudtak más helyet adni neki, mint a természetrajzi terem üresen lévő részét. A földszinten lévő terem azonban a nedvesség és penészgomba állandó negatív hatása miatt nem volt alkalmas könyvek tárolására, ezért az egész könyvtári anyagot felvitték az emeleten lévő régiség-tár egyik termébe, s ideiglenesen állványokra rakták (27. irod. 180.). 1920-ban Budeusz Aladár így írt a könyvtárról: „a múzeum közkönyvtára közel 10 000 kötetből áll. A könyvek egy része a padlón összehalmozva hever, egész sorozat értékes díszkötésű könyvet láttam a tisztítás alatt vastagon ellepve penésszel” (28. irod. 2.). Az 1920-as évektől kezdve állandóan napirenden volt a nyilvános könyvtár kérdése. Felhívások, kérések születtek a pénzügyhatóságokhoz, vállalatokhoz, hogy segítsék, támogassák a könyvtár ügyét. Végül 1923-ban nyílt meg a Borsod-Miskolczi Múzeum könyvtára. Az olvasóterem mindig túlszűfolt volt, sokszor nem volt hely az olvasók számára. A kölcsönzést azonban a könyvek magas árai és az elveszett könyvek beszerezhetetlensége miatt megtiltották (35. irod. 3.).

Az elkövetkezendő években fokozatosan szabadultak fel a termek a múzeumépületben, ennek következtében felcsillant annak lehetősége, hogy a könyvtár ne csak olvasóórákat tartson, hanem állandóan rendelkezésére álljon a nagyközönségnek. Az elhelyezés viszonylagos rendeződése utáni (2 terem kapott a könyvtár) években az anyagi hiánya kezdett sürgetően jelentkezni. Nem volt elég pénz beszerezni a modern irodalmat, a folyóiratokat, a Miskolcra vonatkozó könyveket. Az állandó helyhiány és pénzhiány következtében a könyvtári állomány a harmincas évek végére elavult, régivé vált. „Szégyenletes”, „Arról ami nincs”, „Lesz-e városi közkönyvtár?” – ilyen és hasonló című cikkek jelentek meg a napi sajtóban, melyek a könyvtár helyzetének tarthatatlanságát elemezték. De „A megoldás... jobbról és balról, alulról és felülről megnyilvánuló kívánások ellenére még mindig késik.” – írta Meskó Barna cikkében (54. irod. 11.). Egyértelművé vált, hogy a múzeumi könyvtár – bármennyire is próbálta – nem tudta kielégíteni a város egyre növekvő igényeit. A zsúfoltság és az évi dotáció kis mértéke miatt elmaradt az állomány korszerű fejlesztése, gyarapítása.

A második világháború viharai szerencsére megkímélték a múzeum épületét és tulajdonképpen a könyvállományt is. A háború után, 1949-ben újra napirendre került a közkönyvtár rendezésének, kialakításának az ügye. Végül döntés született, hogy a városi közkönyvtárat a Deák utca 5. szám alatt helyezik el. E könyvtár megindulásához a múzeumtól hozták át a mintegy 26 ezer kötet könyvet, és a későbbiekben ebből a könyvtárból fejlődött ki Miskolc nyilvános városi könyvtára (62. irod. 3.).

A könyvanyag áttelepítése után következett a múzeumban maradt jelentéktelen mennyiségű pár ezer kötet könyv rendezése, leltározása, katalogizálása. A könyvtárrendezés az anyag teljes revízióját is magába foglalta. Ezt a munkát egy lelkes és hozzáértő munkatárs, dr. Zsadányi Guidó végezte el 1958–1961 között. Jelentéseiben részletes és pontos képet ad az elvégzett munkáról, a könyvtár állapotáról. Az akkori könyvtárat nem úgy kell elképzelni, hogy egy terem tele van polcokkal és könyvekkel, hanem a 10 terem 51 szekrényében szétszórtan zsúfolták be a köteteket. Zsadányi Guidó 18 nagy szakcsoportba¹ sorolta a könyveket, minden műről katalóguscédulát készített az akkori szabvány

---

¹ 1. általános művek, kézikönyvek 2. marxizmus-leninizmus 3. történelem 4. heraldika, genealógia 5. numizmatika 6. irodalom 7. művészet 8. földrajz 9. geológia 10. helyismeret, helytörténet 11. természettudó-

szerint, megállapította a hiányokat, duplumokat, téves bejegyzéseket. Már ekkor is nyilván tartották a cserepartnereket (136 külföldi) s a beérkezett kiadványokat. Zsadányi Guidónak a könyvtárral kapcsolatban a jövőre vonatkozóan is voltak elképzelései. Hiányolta a központi elhelyezést és a szakértő személyzetet, nem tartotta megnyugtatónak a könyvanyag biztonságát (önkiszolgáló módszer), javasolta a szakkatalógus mellett egy betűrendes katalógus elkészítését, célszerűnek tartotta volna a folyóiratokban megjelent cikkek feldolgozását is, s végül úgy gondolta, hogy szabályozni kellene a könyvtár használatát a dolgozók és a kutatók részére is (66. irod. gépirat). Mindezek az ötletek, tervek, javaslatok egy hozzáértő, jó szemű szakember egyéniségét villantják fel számunkra.

A következő években a könyvtár kezelésével több félállású munkaerő is foglalkozott, mint pl. Román Jánosné, Nagy Mária, valamint Kordos László, aki a Városi Könyvtár nyugalmazott igazgatója volt. 1970-ben a múzeumot átköltöztették az Erzsébet tér 3. szám alá (ma az akadémia épülete), s az addig szobákban és szekrényekben tárolt állományt egy zárt raktár polcrendszerére telepítették át, s mivel kutatóhely nem volt, a könyvtári iroda szolgálta azt a célt is.

1976-ban a könyvtár irányítását dr. Csák Leventéné vette át, ki ma is a könyvtár aktív dolgozója. Szakképzett könyvtárosként folytatta az új és párhuzamosan a régi anyag feldolgozását, katalogizálását, kiszolgálta a munkatársak és a kutatók igényeit, s bonyolította a cserekapcsolatok ügyintézését. E sokrétű munkához 1979-ben 4 órás segítséget kapott Tepliczky Magdolna (Szűcs Barnabásné) személyében, aki 1987-ig volt az intézmény dolgozója. Helyére 1988 márciusától Hideg Lórántné került a könyvtárba.

1980-ban a múzeum megkapta a Görgy A. u. 28. szám (akkor Felszabadítók útja) alatti régi pártház épületét. A könyvtárat nem túl szerencsés megoldásként a 2. emeletre telepítették. Az akkor még nagy alapterületűnek tűnő termet mára már kinötte a könyvtár, s most ugyanazok a gondjaink, mint elődeinknek 60–70 évvel ezelőtt: a helyhiány. Itt a kérdés újra: Mi lesz a könyvtár sorsa?

Könyvtárunk a '70-es évektől indult nagyarányú fejlődésnek, ui. az akkori igazgató, Szabadfalvi József megteremtette a szakmai munkához szükséges tárgyi és személyi feltételeket. Hosszú éveken át a könyvtár sem panaszkodhatott éves költségvetésére. E közel harmincéves fejlesztés eredményeként ma állományának nagysága 113 488 egység (49 591 kötet könyv, 63 897 egységnyi folyóirat). 403 külföldi és magyar intézménnyel áll rendszeres cserekapcsolatban, kiknek lehetőség szerint évente eljuttatja a múzeumi kiadványokat. Jelenleg élő sorozatok: *Officina Musei* (11 kötet), *Topographia Mineralogica Hungariae* (7 kötet), Borsod-Abaúj-Zemplén megye régészeti emlékei (2 kötet), Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumok munkatársainak bibliográfiája (2 kötet) és a Poétai Gyűjtemény (2 kötet). Folyóirataink közül némelyik csak itt található meg egyedül Borsod-Abaúj-Zemplén megyében. A Megyei Könyvtár Helyismereti Gyűjteménye mellett a múzeumi könyvtár is gondosan gyűjti a megyére és Miskolcra vonatkozó irodalmat. Két különgyűjtemény egészíti ki az állományt, ez a Gunda-hagyaték és a Wellmann-hagyaték. A Gunda-könyvtár rekordjai már kereshetők SR LIB 3.1 számítógépes rendszerben. Távlati célunk, hogy az egész gyűjtemény számítógépre kerüljön, így a sok szempontú, gyors keresés kritériumának is eleget tehetnénk. Jelenleg a könyvtárban egy hagyományos szótárkatalógus szolgálja a feltárást. A fénymásolás, könyvtárközi kölcsönzés, olvasószolgálat és tájékoztatási feladatok természetesen a könyvtár szolgáltatásai közé tartoznak.

---

mányok 12. antropológia 13. biológia 14. könyvészet, könyvtárügy 15. múzeum, muzeológia 16. régészet 17. néprajz 18. vegyes.

Az oktatásban is fontos szerepet kapott a könyvtár. A múzeum is tagja lett 1992-ben az Észak-Magyarországi Universitas Egyesülésnek, a tudományos munkatársak közül ma is többen oktatnak a különböző tanszégeken. Sok egyetemi és főiskolai hallgató vagy egyéb tudományos témában dolgozó szakember számára nyújt nélkülözhetetlen irodalmat a könyvtár, természetesen a múzeumban képviselt tudományágak területén.

A múzeumi könyvtár kezdetektől fogva a múzeum keretein belül működött, de szolgáltatásait tekintve évek óta a társadalomtudományi kutatás háttéréül szolgált, s a Miskolci Egyetem mellett hiánypótló szerepet töltött be a régióban.

Most, 2002 májusában legsürgetőbb gond a könyvtár elhelyezésének kérdése. A raktárrész teljesen telítődött, s a selejtezés is csak ideig-óráig oldja meg a problémákat. De én gondolom és remélem, hogy ez az intézmény szereti könyvtárát, szüksége van rá, s bízom abban, hogy lesznek még tágas terek polcokkal, ahová még sokáig feltehetjük az évkönyvek elkövetkezendő köteteit.

A TÉMA KUTATÁSÁHOZ AJÁNLOTT IRODALOM A MEGJELENÉS IDŐRENDJÉBEN

1. A Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület alapszabályzata. Miskolcz. Forster, Klein és Ludvig Könyvnyomdája, 1899. 3. 4. 10. 15.
2. A Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület Múzeum Bizottságának ügyrendje. Miskolcz. Forster, Klein és Ludvig, 1900. 4. 5. 6.
3. A mi múzeumunkról. In: Borsodmegyei Lapok, 19. évf. 1900. 99. sz. 2.
4. A Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület 1900. évi évkönyve. Miskolcz. Forster, Klein és Ludvig, 1902. 15. 28. 29. 32. 52.
5. A Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület 1901. évi évkönyve. Szerk. Szentpáli István. Miskolcz. Forster, Klein és Ludvig, 1902. 22. 24.
6. A Borsod-Miskolczi Múzeum ismertető katalógusa. A szakosztályok közreműködésével szerk. Molnár József. Miskolcz. Szelényi és Társa Könyvnyomdája, 1902. 102–103.
7. Magyar Minerva. 3. évf. 1903–1904. Bp. 1904. 446.
8. A Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület évkönyve, 1903/4. évről. Szerk. Balogh Bertalan. Miskolc. Szelényi és Társa Könyvnyomdája, 1904. 22.
9. A Borsod-Miskolczi Közművelődési- és Múzeum-Egyesület ügyrendje. Miskolcz. Lövy József Fia Könyvnyomdája, 1905. 13.
10. A Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület évkönyve 1904/5. évről. Szerk. Balogh Bertalan. Miskolc. Lövy József Fia Könyvnyomdája, 1905. 12. 32.
11. A Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület évkönyve, 1905–1906. Szerk. Balogh Bertalan. Miskolc. Szelényi és Társa Könyvnyomdája, 1906. 52. 53. 62.
12. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének 1905. évi működéséről. Szerk. Schönherr Gyula. Bp. Az Athenaeum Irod. és Nyomdai R.–T. Könyvnyomdája, 1906. 67.

13. Megnyílt a múzeum. In: *Ellenzék*, 6. évf. 1907. 62. sz. 2.
14. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének 1907. évi működéséről. Szerk. Mihalik József. Bp. Stephaneum Nyomda R.T., 1908. 141. 142. 143.
15. A Borsod Miskolczi Közművelődési és Múzeum Egyesület évkönyve, 1906–1907. Szerk. Gálffy Ignác, Nagy Ferenc, Leszih Andor. Miskolcz. Klein és Ludvig Könyvnyomdája, 1909. 32. 33. 36. 37.
16. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének 1908. évi működéséről. Szerk. Mihalik József. Bp. Stephaneum Nyomda R.T., 1909. 154. 155. 157. 158.
17. Múzeumi és Könyvtári Értesítő. 3. évf. 1909. 2–3. füzet Bp. 174.
18. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének 1909. évi működéséről. Szerk. Mihalik József. Bp. Stephaneum Nyomda R.T., 1910. 35. 41.
19. Jelentés a Borsod-Miskolczi Múzeum 1908., 1909. és 1910. évi működéséről. Miskolcz, Klein és Ludvig Könyvnyomdája, 1911. 22. 25. 34. 37–40.
20. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének 1910. évi működéséről. Szerk. Mihalik József. Bp. Stephaneum Nyomda R.T., 1911. 22.
21. Múzeumi népkönyvtárunk. In: *Ellenzék*, 10. évf. 1911. 44. sz. 1–2.
22. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének 1911. évi működéséről. Szerk. Mihalik József. Bp. Stephaneum Nyomda R.T., 1912. 25.
23. Magyar Minerva. 4. évf. 1904–1911. Bp. 1912. 579–580.
24. Jelentés a Borsod-Miskolczi Közművelődési és Múzeum-Egyesület Múzeumi Osztályának 1911–1912. évi működéséről és a Borsod-Miskolczi Múzeum 1911–1912. évi állapotáról. Miskolcz. Klein és Ludvig Könyvnyomdája, 1913. 10. 13. 14. 20. 30.
25. Jelentés a Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének 1913. évi működéséről. Szerk. Mihalik József. Bp., 1914? 48–49.
26. Magyar Minerva. 5. kötet, 1912–1913. Bp. 1915. 396–397.
27. Múzeumi és Könyvtári Értesítő. Szerk. Mihalik József. 11. évf. 1917. 2–3. füzet Bp. 180. 181.
28. Mi történt a miskolczi Múzeummal? Budeusz Aladár. In: *Magyar Jövő*, 2. évf. 1920. 25. sz. 2.
29. Megnyitják ismét a borsod-miskolczi muzeumot. In: *Magyar Jövő*, 2. évf. 1920. 252. sz. 2.
30. A nyilvános könyvtár kérdése. L. A. In: *Miskolczi Napló*, 21. évf. 1921. 178. sz. 1.
31. Nyissák meg a miskolczi könyvtárakat. In: *Magyar Jövő*, 3. évf. 1921. 235. sz. 4.
32. Közkönyvtárat Miskolczon. In: *Magyar Jövő*, 4. évf. 1922. 28. sz. 3.
33. Nyilvános könyvtárat rendez be a Borsod-Miskolczi Múzeum. In: *Miskolczi Napló*, 22. évf. 1922. 28. sz. 3.
34. A Borsod-Miskolczi Múzeum nyilvános könyvtárának látogatottsága. In: *Miskolczi Napló*, 23. évf. 1923. 38. sz. 4.
35. Megnyílik a múzeum könyvtára. In: *Miskolczi Napló*, 23. évf. 1923. 191. sz. 3.
36. Adományok a múzeum könyvtárának. In: *Miskolczi Napló*, 23. évf. 1923. 85. sz. 4.
37. Mért nincs közkönyvtára Miskolcnak? In: *Miskolczi Napló*, 23. évf. 1923. 273. sz. 4.
38. Huszonöt éves a miskolci múzeum. Leszih Andor. In: *Magyar Jövő*, 6. évf. 1924. 92. sz. 13.

39. A kultuszminiszter ki akarja zárni a tanulóifjúságot a múzeumi könyvtárból. In: Miskolczi Napló, 24. évf. 1924. 96. sz. 3.
40. Még az ősszel megnyitják a közönség előtt a múzeum kincseket érő nyilvános közkönyvtárát. In: Miskolczi Napló, 28. évf. 1926. 213. sz. 5.
41. Nagyobb lesz a Múzeum. In: Magyar Jövő, 8. évf. 1926. 260. sz. 2.
42. A múzeum nyilvános közkönyvtára. Leszih Andor. In: Miskolczi Szemle, 1. évf. 1927. 2. sz. 24.
43. Az ország minden vidéki városában hatalmas, modern könyvtárak vannak, csupán Miskolcnak nincs megfelelő nyilvános könyvtára. In: Miskolczi Napló, 28. évf. 1927. 166. sz. 4.
44. Megnyílt a múzeumi könyvtár In: Magyar Jövő, 9. évf. 1927. 228. sz. 5.
45. Miért nincs Miskolcnak megfelelő könyvtára? In: Magyar Jövő, 11. évf. 1929. 171. sz. 2.
46. Vezető a Borsod-Miskolczi Múzeumba. Miskolc, 1929. Miskolci Könyvnyomda R.T. 25–26.
47. Miskolc szellemi élete és kultúrája. Zsedényi Béla. Miskolc. Magyar Jövő Nyomdaüzem és Lapkiadóvállalat Részvénytársaság, 1929. 87–88.
48. Miskolc. Halmay Béla, Leszih Andor. Miskolc. A Magyar Városok Monográfiája Kiadóhivatala. Bp. 1929. 298. 299. 313–314.
49. A mostoha városi elbánás elsorvasztja a múzeumi könyvtárát. G. Károly Lajos. In: Reggeli Hírlap, 43. évf. 1934. 244. sz. 7.
50. Az elmaradt utánpótlás és a helyiség hiánya pusztulással fenyegeti a múzeum közkönyvtárát. Katona Zoltán. In: Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap, 44. évf. 1935. 176. sz. 9.
51. Közkönyvtár létesül Miskolcon. In: Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap, 45. évf. 1936. 49. sz. 5.
52. Szégyenletes. In: Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap, 45. évf. 1936. 85. sz. 7.
53. Könyvtörténeti kiállítás a múzeumban. Katona Zoltán. In: Termés, 1. évf. 1937. 7. sz. 23.
54. Arról, ami nincs. Meskó Barna. In: Termés, 1. évf. 1937. 4–5. sz. 10–12.
55. Lesz-e városi közkönyvtár? Sassy Csaba. In: Termés, 2. évf. 1938. 1. sz. 1–2.
56. Mennyit olvas a falu? M.Á. In: Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap, 48. évf. 1939. 4. sz. 5.
57. A mi múzeumunk. Árokszálássy Zoltán. In: Magyar Élet, 1. évf. 1939. 52. sz. 6.
58. Vidéki közkönyvtárak. Radó István. In: Magyar Könyvszemle, 3. évf. 1940. 1. sz. 57. 58. 59. 61. 62.
59. Nagyváros, közkönyvtár nélkül. Kasza József. In: Felsőmagyarországi Reggeli Hírlap, 51. évf. 1942. 174. sz. 7.
60. A múzeum olvasótermében. In: Miskolci Hírlap, 3. évf. 1947. 14. sz. 2.
61. Látogatás az új korszakába lépő miskolci városi könyvtárban. In: Szabad Magyarország, 4. évf. 1947. 30. sz. 2.
62. Ez évben megvalósul a városi közkönyvtár. Főző. In: Miskolci Hírlap, 4. évf. 1948. 112. sz. 3.
63. ...közkönyvtár megnyitása. In: Északmagyarország, 6. évf. 37. sz. 6.
64. A múzeum ötven éve. Leszih Andor. In: A miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei, 1955. 3. 4. 5. 6.
65. Magyar múzeumok: 1945–1955. Bp. Népművelési Minisztérium Múzeumi Főosztály, 1955. 125. 126. 127. 128.

66. Jelentés. Zsadányi Guidó. HOM HTD 76–771–1.3 1961.
67. Múzeumunk 60 éves. Komáromy József. In: Herman Ottó Múzeum Évkönyve 1963. 195. 196. 197.
68. A 70 éves Herman Ottó Múzeum. Zádor Tibor. In: Közművelődés Borsodban. Szerk. Kisvárdai László. Miskolc, 1970. 91. 92.
69. Írások Herman Ottóról és a Herman Ottó Múzeumról. Szabadfalvi József. Miskolc. HOM. 1987. 91. 94. 136. 141. 143.
70. A miskolci Herman Ottó Múzeum könyvtárának története. Hideg Ágnes. In: Szülőföldünk, 1998. 27. sz. 65–71.
71. Adalékok a miskolci Herman Ottó Múzeum első évtizedeinek történetéhez. Voit Krisztina. In: Herman Ottó Múzeum Évkönyve 1999. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1287.
72. Miskolc írásban és képekben, 6. Dobrossy István. Miskolc, 1999. 19. 21. 35. 38. 42. 49. 83. 85. 97. 133. 148.
73. Miskolc város közkönyvtárának története, 1899–199. Szerk. Kis Józsefné. Miskolc, 2001. 3–38.
74. Könyvtárbemutató: A Herman Ottó Múzeum könyvtára. Hideg Ágnes. In: Miskolci Pedagógus 2001. 16. sz. 54–58.
75. A miskolci Herman Ottó Múzeum könyvtára. Hideg Ágnes. In: Múzeumi Hírlevél 2002. 4. sz.